

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,
rok 2021 byl pro DIVIZNU dvacátým rokem fungování. Žádné oslavy neprobíhaly, ale to nevadí. Jsme moc rádi, že jsme mohli, i když omezeně, poskytovat naše služby dětem, pedagogům a ostatním zájemcům. Vážíme si stále přízně učitelů, učitelek a dětí i v tak „nekomfortní“ době, kdy je vše podřízeno epidemiologickým opatřením.

Poměrně dost času jsme věnovali strategickým a rozvojovým úkolům směrem dovnitř organizace. Pracovali jsme na vývoji nových vzdělávacích aktivit, které jsou pro nás kvalitativním posunem ve směru, kterým chceme jít. Tím směrem je realizování dlouhodobějších vzdělávacích cyklů, v rámci kterých se pracuje se školním kolektivem po dobu celého roku. Připravovali jsme se na přesun Zoo Liberec z jednoho zřizovatele (Statutární město Liberec) na druhého (Liberecký kraj), který je k datu 1. 1. 2022. Věříme, že tuto změnu nepoznáte. Nebo spíše ano, a to ve větším rozvoji celé Zoo Liberec včetně SEV DIVIZNA.

Děkujeme Vám, že i v roce 2021 jste k nám chodili a využívali naše služby.

Za celý tým SEV DIVIZNA
Aleš Kočí

Kdo jsme?

SEV DIVIZNA je denní specializované pracoviště na podporu a realizaci environmentální výchovy a v této oblasti poskytuje následující služby:

1. realizuje ekologické výukové programy pro děti z mateřských škol, žáky základních a středních škol. Výukové programy vedou zkušení a odborně zdatní lektoři:
  - používá interaktivní formy a metody
  - preferuje kontakt s přírodou a výchovu prožitkem
  - reaguje na aktuální témata
  - pomáhá školám v realizaci průřezového tématu RVP – environmentální výchova
2. pořádá odborné semináře, exkurze či dílny pro studenty pedagogických fakult, pedagogické pracovníky, vedoucí dětských kroužků a oddílů, širokou veřejnost atp.
3. realizuje výukové aktivity v areálu Zoo Liberec (výukové programy, komentované prohlídky)
4. realizuje osvětové akce pro širokou veřejnost
5. zajišťuje metodickou pomoc koordinátorům EVVO na školách, metodickou pomoc pro zpracovávání ŠVP
6. zpřístupňuje knihovnu publikací k ekologické výchově a půjčuje netradiční výukové pomůcky
7. komunikuje s ostatními organizacemi realizujícími EVVO v regionu i po celé republice
8. spolupracuje s ostatními zoologickými zahradami v oblasti vzdělávacích aktivit (metodika, inspirace, profesní růst...)
9. koordinuje síť škol v Libereckém kraji se zájmem o ekologickou výchovu (M.R.K.E.V., Ekoškola, ŠUŽ)

Poslání SEV DIVIZNA

SEV DIVIZNA svými aktivitami prostřednictvím environmentální výchovy podporuje a rozvíjí zodpovědnější chování lidí vůči všemu živému i neživému, tradicím, přírodě, krajině i planetě.

Jaké je naše pojetí environmentální výchovy?

Environmentální výchova vede ke kladnému vztahu k přírodě, k respektování přírodní a kulturní pestrosti a posiluje sounáležitost s celkem. Člověk chápe důsledky svého chování, přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí a jedná dle zásad uvědomělé skromnosti.

Pro školní kolektivy – ekologické výukové programy a jiné výukové aktivity

SEV DIVIZNA nabízí mateřským, základním a středním školám širokou nabídku ekologických výukových programů a výukové aktivity v areálu Zoo Liberec. Ekologické výukové programy a výukové aktivity mají podobu dvou až tříhodinových bloků či půldenních exkurzí, dotýkají se průřezového tématu Environmentální výchova (v některých případech Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, popřípadě Osobnostní a sociální výchova) a reagují tak na platné RVP.

V roce 2021 se v nabídce programů nově objevila exkurze pro 1. – 3. třídu základních škol Cesta rytíře, která účastníky zavede do přírody Jizerských hor. Pro mateřské školy je připraven EVP Ptáčí svět spojený s návštěvou zoologické zahrady a seznamující děti s českými i exotickými druhy ptáků a jejich potřebami. EVP Včelí království se nově odehrává v prostorách zoo a pro děti je připravena i návštěva včel. Pro 1. – 2. ročník středních škol nabízíme současně aktuální téma klimatických změn v novém EVP Mění se klima, změníme se i my?

Přestože začátkem roku byla naše činnost omezena vzhledem k uzavření většiny škol i zoologické zahrady podle vládního opatření proti nákaze SARS-CoV-2, podařilo se nám ve zbývajících měsících zrealizovat 252 programů, kterých se zúčastnilo 4551 dětí, z toho 75 % programů proběhlo v terénu. Celkem bylo odučeno 637 hodin.

	MŠ	ZŠ	SŠ
počet programů	32	212	8
počet účastníků	545	3872	134

Pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogické fakulty a další zájemce

V roce 2021 naplánovalo SEV DIVIZNA celkem 15 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogických fakult, pracovníky školských zařízení a středisek ekologické výchovy, vedoucí zájmových kroužků i další zájemce z řad veřejnosti. Na jaře se muselo kvůli vládním opatřením 5 seminářů zrušit. V květnu začala DIVIZNA s realizací venkovních akcí. Podařilo se nám uskutečnit jednu exkurzi a 3 venkovní semináře. Na podzim již byla situace příznivější a zrealizovali jsme: 2 exkurze, 1 seminář, 1 konferenci a pro velký zájem jsme opakovali předvánoční dílnu. Za celý rok 2021 proběhlo: 10 akcí, které navštívilo celkem 216 účastníků – 152 pedagogů a 64 lektorů nebo ostatních pracovníků ve školství.

Celostátní program M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy)

V rámci programu M.R.K.E.V., který na celonárodní úrovni finančně podporuje Ministerstvo životního prostředí, funguje síť škol s hlubším zájmem o rozšíření svých aktivit v environmentální výchově. V Libereckém kraji tento program koordinuje SEV DIVIZNA při Zoo Liberec a v současné době je do něj zapojeno více než 660 škol z celé České republiky, z toho 62 škol je z Libereckého kraje.

Zapojené školy mají možnost využít cenné služby, např. pravidelnou rozesílku časopisu pro ekogramotnost Bedrník, zaslání informací a materiálů o environmentální výchově, trvalý přístup do elektronického archivu Bedrníku či k aktuálním publikacím a pomůckám. Školy jsou informovány nejen o akcích v regionu zaměřených na ekologii, ale i o možnostech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a financování rozvoje ekologické výchovy. Program M.R.K.E.V. dlouhodobě podporuje Liberecký kraj.

Krajská konference Liberecká M.R.K.E.V. 2021

V roce 2021 se uskutečnila již 19. konference Liberecká M.R.K.E.V. s tématem Krajina očima geografa. Sešlo se na ní celkem 44 zájemců. V dopoledních přednáškách vystoupili pedagogové z Technické univerzity Liberec, která byla odborným garantem konference. Témata jednotlivých příspěvků se týkala především změny klimatu naší planety z historické perspektivy, ale i pohledu na vývoj českého venkova či na religiozní krajinu. V druhé části konference účastníci čekali příklady dobré praxe od učitelů a také praktické workshopy zaměřené na téma Krajina kolem nás. Konference se konala díky finanční podpoře Libereckého kraje a MŽP.

Specializační studium pro školní koordinátory EVVO

Na začátku školního roku 2021/2022 bylo zahájeno specializační studium pro školní koordinátory EVVO v regionu NUTS II Severovýchod (v Libereckém, Královéhradeckém a Pardubickém kraji). Specializační studium probíhá na základě vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariéřním systému pedagogických pracovníků a naplňuje krajské koncepce EVVO. Studium společně připravily a realizují SEV DIVIZNA (Liberecký kraj), Ekocentrum PALETA (Pardubický kraj) a Středisko ekologické výchovy SEVER (Královéhradecký kraj). Tato střediska se systematicky a dlouhodobě zabývají vzděláváním pedagogů v oblasti EVVO. Studium bude ukončeno v říjnu 2022. Studenti prozatím absolvovali 66 hodin přímé výuky z celkového počtu 250. Vzdělávání našich pedagogů dlouhodobě podporuje Liberecký kraj.

Program EKOŠKOLA

Mezinárodní program EKOŠKOLA spojuje na škole environmentální výchovu s praktickými kroky vedoucími k ekologizaci jejího provozu. Možnost zapojení do programu je tradiční součástí nabídky SEV DIVIZNA školám. Při jeho naplňování úzce spolupracujeme s celorepublikovým koordinátorem, vzdělávacím centrem TEREZA v Praze. Naše středisko tento program v Libereckém kraji koordinuje již patnáctým rokem. V roce 2021 bylo do projektu zapojeno celkem osm škol. ZŠ Dubá obhájila „Zelenou cestu“ a získala tak možnost nadále užívat Zelenou vlajku EKOŠKOLA. Program EKOŠKOLA je nabízen i mateřským školám. EKOŠKOLKY pomáhají dětem, učitelům a rodičům udělat ze školky příjemnější, demokratičtější a přírodě bližší místo k životu. V Libereckém kraji byly zapojeny dvě mateřské školy. Program EKOŠKOLA dlouhodobě podporuje Liberecký kraj.

Program Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ), vyhlášená střediskem ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, je program, který pomáhá školám přispívat ke zlepšování životního prostředí a kvality života ve svém okolí. Prostřednictvím projektů žáci, učitelé a místní komunita podporují udržitelný rozvoj místa a děti se tak učí důležitým dovednostem pro život. Program rozvíjí u žáků, učitelů a dalších občanů, díky porozumění místu, praktické péči o místo a aktivnímu zapojení do života komunity, kompetence potřebné pro udržitelný život. V Libereckém kraji koordinuje Školu pro udržitelný život SEV DIVIZNA. Prostřednictvím newsletteru nabízíme školám aktuální informace k ekologické výchově a odbornou asistenci při plánování a realizaci jejich projektů. V roce 2021 měly školy opět možnost vstoupit do celoročního programu ŠUŽ a projít jeho jednotlivými kroky. Na výběr byla klasická nebo klimatická varianta. Z Libereckého kraje se v září do klimatické ŠUŽ přihlásily ZŠ Partyzánská v České Lípě, SŠHL ve Frýdlantu, ZŠ Waldorfská v Semilech a ZŠ a MŠ Stráž pod Ralskem.

Pro zaměstnance

• Příměstské tábory

Jako každý rok, i tentokrát jsme pořádali dva týdenní příměstské tábory pro děti a vnoučata zaměstnanců zoo. Téma „Volání divočiny“ bylo určeno pro děti ve věku 5 – 8 let, kdy se využíval zejména areál zoo a její nejbližší okolí. Program byl plný pohybových a tvořivých aktivit a zúčastnilo se ho třináct táborníků. Oproti tomu „Zlatá horečka“, pro děti staré 9 – 14 let, zavedla jedenáct účastníků na bližší i vzdálená místa včetně jednoho výletu s přespáním a postavila je před nejednu výzvu. Oba tábory proběhly hladce a uzavřely svůj běh společným vystoupením a vernisáží pro rodiče.

Pro veřejnost

Vzhledem ke stále problematické situaci s nálezou Covid – 19 byl Den Země pojat netradičním způsobem. První částí byla Kampaň 30 dní pro Zemi, která zahrnovala samoobslužnou stezku ze stanovišť umístěných na plotě uzavřené zoologické zahrady. Stanoviště tematicky pokrývala zejména možnosti, jakými každý z nás může přispět ke zlepšení stavu životního prostředí. Úkoly tak mohli plnit jednotlivci i rodiny v libovolném čase a pořadí. V on-line části výzvy se pak kdokoli mohl přihlásit k dobrovolným a záslužným činům, které během měsíce pro Zemi provede, a na jeho konci vyhodnotit, jak se mu to podařilo a získat unikátní pamětní list.

Světový den zvířat proběhl v říjnu s tématem „Kdyby ryby“. Byl zakončením dvouleté kampaně Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) zaměřené na trvale neudržitelný světový rybolov a konal se přímo v areálu zoo. Stanoviště „U pand“ zajišťovala DIVIZNA a návštěvníci si zde mohli vyrobit originální kolotoč, který hravou formou upozorňuje na problematiku přelovení a současně dává tipy spotřebitelům, jaké produkty s ohledem na přírodu v obchodech vybírat.

• Prohlídky Zoo Liberec s průvodcem

V červenci a v srpnu, na základě loňské zkušenosti, nabídla Zoo Liberec opět komentované prohlídky pro veřejnost. Pod vedením odborného průvodce mohli návštěvníci absolvovat návštěvu zoologické zahrady trochu jinak a dozvědět se maximum informací nejen o chovaných druzích, ale i ze zoologického zákulisí. Společně s marketingovým oddělením jsme takto provedli 225 nadšených zájemců.

Finanční zpráva SEV DIVIZNA za rok 2021

Celkové neinvestiční výdaje/náklady	5 056 575,77 Kč
Příjmy/výnosy z vlastní činnosti – celkem	435 281,85 Kč
Dotace, příspěvky, dary – celkem	4 627 017,23 Kč
Příjmy/výnosy – celkem	5 062 299,08 Kč

Personální zajištění

Březinová Pavla od 1. 9. 2021
 Dědková Lenka
 Havle Leoš
 Hnidová Petra
 Hudcová Alice
 Kočí Aleš
 Nováková Miroslava
 Plener Tomáš
 Řepík Michal
 Šafaříková Zuzana
 Štajnerová Eva do 30. 4. 2021
 Štangler Kateřina

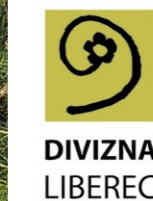
Poděkování patří všem, kteří se podíleli na realizaci našich akcí. Zvláště děkujeme kolegům a dobrovolníkům ze Zoo Liberec za všestrannou pomoc a podporu.

SEV DIVIZNA

Městské středisko ekologické výchovy při Zoo Liberec

Javorová 33
 460 01 Liberec 1
 Telefon: 487 377 146 nebo 482 712 982
<http://divizna.zooliberec.cz>

Foto: archiv SEV DIVIZNA
 Vytlačeno na recyklovaném papíru.

SEV DIVIZNA
 výroční zpráva 2021